● जिल्हाधिकारी कार्यालय, रत्नागिरी
तलाठी भरती लेखी परीक्षा-२०१४

प्र.१. पुढीलपैकी कोणते नाव नाटकाचे नाही?

(१) हमिदाबाईची कोठी (२) खोल खोल पाणी
(३) उद्याचा संसार (४) वाजली विजेची टाळी

प्र.२. प्रवासवर्णनाचे नाव ओळखा.

(१) खिल्ली (२) डोह (३) कांचनाची निरांजने (४) उथव

प्र.३. चुकीची जोडी ओळखा .

(१) घड्याळ - घड्याळे (२) देव - देव
(३) **पोळी - पोळे** (४) वीर - वीर

प्र.४. पुल्लिंग ओळखा.

(१) गुलाम (२) दुकान (३) मैदान (४) मलम

प्र.५. वर्तमानकाळाचे वाक्य ओळखा.

(१) मी कशाला बोलावीन? (२) मी कशाला बोलावतो आहे?
(३) मी कशाला बोलावले होते? (४) मी कशाला बोलावले असेल?

प्र.६. दीर्घ+उत्तरी या दोन पदांचा योग्य संधी ओळखा.

(१) दीर्घोत्तरी (२) दार्घुत्तरी (३) दींघोत्तर (४) दिर्घोत्तरी

प्र.७. पुढीलपैकी कोणते कर्मधारय समासाचे उदाहरण नाही?

(१) कमलनेत्र (२) पुरुषोत्तम (३) रामलक्ष्मण (४) पूर्णचंद्र.

प्र.८. अधोरेखित प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचे आहेत? त्याने वाघाची शिकार केली.

(१) चतुर्थी व पंचमी (२) तृतीया व षष्ठी
(३) तृतीया व चतुर्थी (४) षष्ठी व सप्तमी

प्र.९. भावे प्रयोग नसलेले वाक्य ओळखा.

(१) तिने बाहुली उंच उडवून झेलली.
(२) आम्हाला खोटे बोललेले आवडत नाही.
(३) मुलांनी कित्येक दिवस झाडाकडे बघितले नाही.
(४) रूपवानांनी कोणाला दिसण्यावरून चिडवू नये.

प्र.१०. कर्तरी प्रयोग ओळखा.
(१) समाजाने नेहमीच सुधारकांना पाण्यात पाहिले.
(२) मी कधी कुमार्गाला जाणार नाही.
(३) लोकांनी दरोडेखोरांना पकडून चोप दिला.
(४) सर्वांनी झाडाखाली सतरंज्या अंथरल्या.

प्र.११. पुढील शब्दांमधून समानार्थी नसलेला शब्द ओळखा.
(१) अग्नी (२) पावक (३) वाहक (४) अनल

प्र.१२. 'कुसुम' या शब्दाचा समानार्थी शब्द ओळखा.
(१) विहंग (२) पुष्प (३) खग (४) पंक

प्र.१३. विरुद्धार्थी नसलेली जोडी ओळखा.
(१) मुक्त X बद्ध (२) गुप्त X प्रकट
(३) विज्ञान X सज्ञान (४) ज्ञान X अज्ञान

प्र.१४. संस्कृत भाषेतील उपसर्ग ओळखा.
(१) हर (२) यथा (३) बे (४) दर

प्र.१५. 'परि' हा उपसर्ग पुढीलपैकी कोणत्या शब्दाला चालेल?
(१) मूर्ती (२) राज्य (३) पर्वत (४) पत्रक

प्र.१६. मराठी प्रत्यय ओळखा.
(१) कर (२) कार (३) आळू (४) हर

प्र.१७. पुढील शब्दांतून तत्सम नसलेला शब्द ओळखा.
(१) समर्पक (२) समर्पण (३) गप्पांगण (४) रणांगण

प्र.१८. तद्भव नसलेला शब्द ओळखा.
(१) कान (२) कारागार (३) नाक (४) कोड

प्र.१९. क्रियापद ओळखा.
(१) हास्य (२) हसा (३) हसवणूक (४) हसरा

प्र.२०. **Choose the Feminine Gender of : Fox**
(१) Vixen (२) Mare (३) Czarina (४) Heifer

प्र.२१. **Choose the word Opposite in meaning to the given word : Robust**
(१) Thick (२) Emancipated (३) Light (४) Strong

प्र.२२. **Choose the most suitable one-word for the given expression.**
One who deserts ones religion
(१) Deserter (२) Turn-coal (३) Fanatic (४) Apostate

प्र.२३. **Identify the figure of speech in the following line: Peace is a mother.**

(१) Personification (२) Metaphor

(३) Simile (४) Transferred epithet

प्र.२४. **Choose the correct Question Tag for the following sentence.**

We did not have much money.

(१) did we? (२) did us? (३) did they? (४) didn't us?

प्र.२५. **Name the underlined clause in the following sentence.**

Although the children were sleepy, they listened to the story.

(१) Adverb clause of condition. (२) Adverb clause of reason.

(३) Adverb clause of purpose. (४) Adverb clause of concession.

प्र.२६. **Name the part of speech of the underlined word. Still waters run deep.**

(१) Adjective (२) Adverb (३) Preposition (४) Conjunction

प्र.२७. **Choose the plural form of the given word: Half**

(१) Halfs (२) Halfes (३) Halves (४) Halvs

प्र.२८. **Choose the correct alternative to fill in the blank.**

I don't think I ...... be able to go.

(१) Shall (२) Should (३) Could (४) Would

प्र.२९. **Choose the appropriate conjunction to fill in the blank.**

He lost his balance ...... fell off the bike.

(१) yet (२) even though (३) and (४) but

प्र.३०. **The cry of a dog is bark. The cry of a deer is ......**

(१) pop (२) bell (३) clatter (४) drone

प्र.३१. **The diminutive of the book is a booklet. The diminutive of the part is ......**

(१) parasol (२) pocket (३) particle (४) party

प्र.३२. **The phobia about air is aerophobia. The phobia about darkness is ......**

(१) ochlophobia (२) thanatophobia

(३) bathophobia (४) nyctophobia

प्र.३३. **Choose the word opposite in meaning to the given word: Chide**

(१) Praise (२) Fear (३) Criticise (४) Flatter

प्र.३४. Find out which part of the sentence has an error.

It is unfortunate that / many youngsters get addicted / to gamble / No error.

A B C D

(१) A (२) B (३) C (४) D

प्र.३५. Choose the appropriate preposition to fill in the blank.

He is still smarting ...... rebuke.

(१) of (२) off (३) on (४) over

प्र.३६. Choose the one which best expresses the meaning of the given word : Whimper

(१) Prevent (२) Cry (३) Instigate (४) Pacify

प्र.३७. विशेषनाम ओळखा.

(१) क्रोध (२) रुदन (३) मुख (४) भावना

प्र.३८. पुढील वाक्यांमधून संयुक्त वाक्य ओळखा.

(१) ती बरी होईल पण, ते तिने उपचाराला प्रतिसाद देण्यावर अवलंबून आहे.

(२) तिचे बरे होणे उपचारावर अवलंबून आहे.

(३) ती योग्य उपचार घेईल तरच बरी होईल.

(४) ती जेव्हा उपचाराला प्रतिसाद देईल, तेव्हाच बरी होईल.

प्र.३९. बालकवींची रंगद्दश्टी येथे आपल्या प्रत्ययास येते.

वरील वाक्य लेखन नियमांनुसार योग्य होण्याकरिता कोणता बदल करावयास हवा?

(१) बालकवींची ऐवजी बालकविंची (२) रंगद्दश्टी ऐवजी रंगदृष्टी

(३) रंगद्दश्टी ऐवजी रंगद्रुश्टी (४) प्रत्ययास ऐवजी प्रत्यर्यास

प्र.४०. 'वैधव्य येणे' या अर्थाचा नसलेला वाक्प्रचार ओळखा.

(१) बांगडी फुटणे (२) कुंकू पुसणे

(३) गंगाभागीरथी होणे (४) बांगड्या भरणे

प्र.४१. 'आईबापांचे गुण तेच मुलांचे गुण' या अर्थाची म्हण ओळखा.

(१) खाण तशी माती (२) खाई त्याला खवखवे

(३) कोल्हा काकडीला राजी (४) आयजीच्या जिवावर बायजी उदार

खाली दिलेल्या अक्षरमालेचा उपयोग करून विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(प्रश्न क्रमांक ४२ व ४३)

ATMNLATMLANMAMTLAT

प्र.४२. वरील अक्षरमालेत A नंतर लगत T हे अक्षर किती वेळा आले आहे?

(१) ५ (२) ४ (३) २ (४) ३

प्र.४३. वरील अक्षरमालेत कोणते अक्षर दोन समान अक्षरांच्या मध्ये आहे?

(१) T (२) M (३) A (४) N

गटात न बसणारे पद निवडा. (प्रश्न क्रमांक ४४ व ४५)

प्र.४४. (१) २५६ (२) १२५ (३) ५१२ (४) ७२९

प्र.४५. (१) C (२) R (३) M (४) V

प्र.४६. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या पर्यायांतून निवडा.

३७	२३	?
१७	४३	३१
२९	४१	१३

(१) ४७ (२) ३३ (३) ११ (४) १९

पहिल्या पदाचा दुसऱ्या पदाशी जो संबंध आहे, तोच तिसऱ्या पदाचा चौथ्या पदाशी आहे. तो ओळखून प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारा पर्याय निवडा. (प्रश्न क्रमांक ४७ ते ४९)

प्र.४७. दीन : दुबळा : : ? : झोड

(१) झाड (२) लोट (३) मार (४) तंटा

प्र.४८. ६७ : २१ :: ८९ : ?

(१) ३६ (२) ३१ (३) ३४ (४) ७२

प्र.४९. BX : VD :: GS : ?

(1) IQ (2) JP (३) QI (4) RII

प्र.५०. अक्षय पूर्वेकडे तोंड करून ४० मी. चालला, तेथे उजव्या बाजूला एका काटकोनात वळून २५ मी. चालला, पुन्हा उजव्या बाजूला दोन काटकोनात वळून चालू लागला, तर आता त्याच्या डाव्या बाजूची दिशा कोणती?

(१) पश्चिम (२) पूर्व (३) दक्षिण (४) उत्तर

प्रश्नचिन्हाच्या जागी क्रमाने येणारे पद निवडा. (प्रश्न क्रमांक ५१ व ५२)

प्र.५१. AB, BD, DG, GK,?

(१) KO (२) KP (३) KQ (४) PU

प्र.५२. ११, १२, १४, १८, २६, ३८, ?

(१) ६० (२) ६४ (३) ५२ (४) ६२

प्र.५३. एका मुलींच्या रांगेत समोरून १४ व्या क्रमांकावर असणाऱ्या सानिकाच्या मागे ९ व्या क्रमांकावर उभी असणारी दिशा रांगेत मध्यभागी असल्यास, त्या रांगेत मुली किती आहेत?

(१) ४६ (२) ४७ (३) ४५ (४) ४३

प्र.५४. पुढील संख्यामालिकेतील चुकीची संख्या ओळखा. ११, १४, २०, २३, ३१, ३२, ३८

(१) २० (२) २३ (३) १४ (४) ३१

खालील तक्ता अभ्यासा. (प्रश्न क्रमांक ५५ व ५६)

अंक	१	२	३	४	५	६	७	८	९	०
चिन्ह	0	X	+	=	*					

प्र.५५. 0 अधिक * भागिले X समान?

(१) X (२) O (३) + (४) *

प्र.५६. खालील पैकी कोणत्या पर्यायात पावणेदोनहजार ही संख्या दर्शविते?

(१) *0+= (२) *X0X (३) 0X** (४) =+X*

प्र.५७. भारतीय संगीताचा पाया मानला जाणारा वैदिक काळातील ग्रंथ कोणता?

(१) ऋग्वेद (२) यजुर्वेद (३) सामवेद (४) अथर्ववेद

प्र.५८. यादवांच्या काळात कोणते सुवर्ण नाणे होते?

(१) टक्का (२) जितल (३) टंका (४) पद्मटंक

प्र.५९. संघटना आणि संस्थापक/नेते यांच्या अयोग्य जोडीचा पर्याय ओळखा.

(१) आझाद सेना - भाई कोतवाल (२) आझाद रेडिओ - विठ्ठल जव्हेरी

(३) तुफान सेना - क्रांतिसिंह नाना पाटील (४) लाल सेना - जनरल आवारी

प्र.६०. 'लाला लजपतराय' यांनी खालीलपैकी कोणत्या पुस्तकाचे लेखन केलेले नाही?

(१) यंग इंडिया (२) भारताचा शोध (३) महान अशोक (४) छत्रपती शिवाजी

प्र.६१. सध्या महाराष्ट्रात असलेले कोणते जिल्हे १९४७ साली स्वतंत्र भारतात समाविष्ट झालेले नव्हते?

(अ) परभणी (ब) नांदेड (क) बीड

(१) फक्त अ आणि ब (२) फक्त ब आणि क

(३) फक्त अ आणि क (४) तिन्ही अ, ब आणि क

प्र.६२. १९३० साली स्वतंत्र मुस्लिम राष्ट्राचा विचार कोणी मांडला?

(१) डॉ. मुहम्मद इक्बाल (२) चौधरी रहमत अली

(३) बॅरिस्टर महम्मद अली जीना (४) लियाकत अली खान

प्र.६३. भारतात १९५० पूर्वी '२६ जानेवारी' हा दिवस कोणता दिन म्हणून साजरा केला जात असे?

(१) प्रत्यक्ष कृती दिन (२) संविधान दिन (३) गणराज्य दिन (४) स्वराज्य दिन

प्र.६४. अनिलचे वय २१ वर्षे आहे, तर तो आणखी कमीत कमी किती वर्षांनी महानगरपालिकेच्या सदस्यत्वासाठीची निवडणूक लढवू शकतो?

(१) ० वर्षे (२) ४ वर्षे (३) ७ वर्षे (४) १४ वर्षे

प्र.६५. विधिमंडळातील सर्वच विधेयके मंजूर करण्याचा अंतिम अधिकार कोणाला असतो?

(१) विधानसभा अध्यक्ष (२) राज्यपाल

(३) विधानपरिषद (४) विधानसभा

प्र.६६. **भारतीय संसद/महाराष्ट्र राज्य विधिमंडळ यांचे सभागृह आणि त्यातील सदस्यसंख्या यांच्या जोडीचा योग्य पर्याय कोणता?**

(१) महाराष्ट्र विधानसभा–२७८ (२) महाराष्ट्र विधानपरिषद – ८८
(३) लोकसभा – ५५२ (४) राज्यसभा – २२८

प्र.६७. **२०११ चा कामगार दिन रविवारी झाला असल्यास, २०१३ या वर्षाचा आरंभ कोणत्या दिवशी होईल?**

(१) बुधवार (२) मंगळवार (३) गुरुवार (४) रविवार

प्र.६८. **एक घड्याळ दर दिवसाला १० मिनिटे मागे पडते, दुसरे घड्याळ योग्य वेळ दाखवते. दोन्ही घड्याळे एका सकाळी ८ वाजता समान वेळ दाखवत असतील, तर आणखी किती दिवसांनी दोन्ही घड्याळे एकच वेळ दाखवतील?**

(१) ७२ दिवस (२) १४४ दिवस (३) ३६ दिवस (४) २४ दिवस

खालील मनोऱ्याचे निरीक्षण करा. (प्रश्न क्रमांक ६९ व ७०)

A

B C

D E F

G H I J

K I M N O

P Q R S T U

प्र.६९. **KQC : OTB :: GRF: ?**

(१) JSA (२) JSD (३) JSH (४) DSJ

प्र.७०. **RDQ : I :: SFT : ?**

(१) M (२) E (३) O (४) N

प्र.७१. **INTRODUCTION या शब्दातील अक्षरे घेऊन बनविलेले अर्थपूर्ण शब्द खाली दिले आहेत. त्यापैकी कोणत्या शब्दातील एक किंवा अधिक अक्षरे वर दिलेल्या शब्दातील नाहीत?**

(१) IRON (२) UNION (३) INTENT (४) TINT

प्र.७२. **'अ' जिचा मुलगा आहे तिची सासू माझ्या मुलीची आजी आहे, तर 'अ' माझा कोण?**

(१) भाऊ (२) मुलगा (३) भाचा (४) यापेक्षा वेगळे उत्तर.

खालील प्रश्नांमध्ये प्रथम दोन विधाने दिली आहेत. त्या विधानांवरून पुढे दिलेल्या पर्यायी अनुमानांपैकी अधिक योग्य अनुमान निवडा. (प्रश्न क्रमांक ७३ व ७४)

प्र.७३. **काही रस्ते झाडे आहेत. सर्व सायकली झाडे आहेत.**

(१) काही झाडे सायकली आहेत. (२) काही रस्ते सायकली आहेत.
(३) काही सायकली रस्ते आहेत. (४) सर्व झाडे रस्ते आहेत.

प्र.७४. सर्व बटाटे कांदे आहेत. एकही कांदा लसूण नाही.

(१) एकही बटाटा लसूण नाही. (२) एकही कांदा बटाटा नाही.

(३) काही लसूण बटाटे आहेत. (४) काही बटाटे लसूण आहेत.

प्र.७५. काही मजुरांचा एक गट एक काम २० दिवसांत पूर्ण करतो, परंतु त्या गटातील ८ जण कामास येऊ न शकल्याने उरलेल्या मजुरांना तेच काम पूर्ण करण्यास २४ दिवस लागले, तर त्या गटातील मजुरांची मूळ संख्या किती होती?

(१) ४६ (२) ५० (३) ५२ (४) ४८

In the following passage there are blanks each of which has been numbered. The suitable word for the blank has been mentioned against the number. Choose the appropriate word in the context of the passage to fill in the blanks. (Q. No. 76 to 80)

One of the major causes of the failure of —76— countries on economic front is their —77 — to evolve a judicious mixture of —78 — substitution and export promotion. Zambia which — 79 — on imports after its independence twenty years— 80 — has depleted 50% of its national capital.

प्र.७६. (१) developed (२) developing (३) advanced (४) advancing

प्र.७७. (१) inability (२) disadvantage (३) incapacity (४) handicap

प्र.७८. (१) scientific (२) invention (३) export (४) import

प्र.७९. (१) expected (२) traded (३) banked (४) carried

प्र.८०. (१) later (२) ago (३) earlier (४) since

प्र.८१. **Choose the appropriate preposition to fill in the blank.**

I asserted ......her proposal.

(१) for (२) on (३) upon (४) to

प्र.८२. **Choose the one which best express the following sentence in passive voice.**

Do not insult the weak.

(१) The weak is not insulted. (२) Let the weak be not insult.

(३) Let the weak be insulted. (४) Let not the weak be insulted.

प्र.८३. **Choose the one which best expresses the meaning of the given word : Forlorn**

(१) Uncared (२) Funny (३) Fearful (४) Fortunate

प्र.८४. पित्तरसामुळे आम्लीय अन्नाचे उदासिनीकरणाचे कार्य मानवी शरीरातील कोणत्या इंद्रियात घडते?

(१) जठर (२) लहान आतडे (३) मोठे आतडे (४) वृक्क

प्र.८५. सूर्यमालेतील कोणत्या दोन ग्रहांच्या दरम्यान लघुग्रहांचा पट्टा आहे?

(१) शुक्र व पृथ्वी (२) मंगळ व गुरू (३) शनि व गुरू (४) शुक्र व बुध

प्र.८६. खाण्याच्या सोड्याचे रासायनिक नाव कोणते?

(१) सोडिअम बाय-कार्बोनेट (२) सोडिअम कार्बोनेट

(३) सोडिअम क्लोराईड (४) सोडिअम नायट्रेट

प्र.८७. 'बुरशी' ही वनस्पती खालील पर्यायांपैकी कोणत्या गटातील आहे?

(१) बाह्यपरजीवी (२) अंतःपरजीवी (३) स्वयंपोषी (४) मृतोपजीवी

प्र.८८. उपराष्ट्रपती व राष्ट्रपती ही दोन्ही पदे भूषविणारी व्यक्ती खालील पर्यायांपैकी कोणती?

(१) ग्यानी झैलसिंग (२) डॉ. नीलम संजीव रेड्डी

(३) कृष्णकांत (४) आर. वेंकटरमन्

प्र.८९. महाराष्ट्र शासनाने मुलींसाठी मोफत प्रवासाची शैक्षणिक योजना कोणत्या नावाने राबविली आहे?

(१) राजमाता जिजाऊ योजना (२) अहिल्याबाई होळकर योजना

(३) सुकन्या योजना (४) सावित्रीबाई फुले योजना

प्र.९०. भारतात 'राईट टू रिजेक्ट' ची मागणी सर्वप्रथम कोणी केली?

(१) अरुंधती रॉय (२) अण्णा हजारे (३) जयप्रकाश नारायण (४) एम. एम. जोशी

प्र.९१. भारतातील पहिली मोनोरेल सेवा कोणत्या शहरात सुरू करण्यात आली?

(१) दिल्ली (२) मुंबई (३) कोलकत्ता (४) चेन्नई

प्र.९२. नाबार्डचे मुख्यालय कोठे आहे?

(१) दिल्ली (२) मुंबई (३) चंदिगड (४) चेन्नई

प्र.९३. 'डेहराडून' येथे खालील पर्यायांपैकी कोणती संस्था आहे?

(१) भारतीय हवामानशास्त्र संस्था (२) राष्ट्रीय वनव्यवस्थापन संस्था

(३) केंद्रीय भात संशोधन संस्था (४) **भारतीय वनसंशोधन संस्था**

प्र.९४. पुढील नावांमधून 'गर्जा जयजयकार' या कवितेच्या कवीचे नाव ओळखा.

(१) मंगेश पाडगांवकर (२) विंदा करंदीकर (३) कुसुमाग्रज (४) वसंत बापट

प्र.९५. 'नेपाळ' या देशाला भारतातील कोणत्या राज्याची सीमा संलग्न नाही?

(१) उत्तराखंड (२) हिमाचल प्रदेश (३) सिक्कीम (४) प. बंगाल

प्र.९६. खालील पर्यायांपैकी 'भुईकोट' किल्ला कोणता?

(१) लिंग (२) पांडवगड (३) नळदुर्ग (४) देवगड

प्र.९७. खालील पर्यायांपैकी दक्षिण अमेरिका खंडातील पर्वत कोणता?

(१) अँडीज (२) आल्प्स (३) अॅटलस (४) अॅपेलिशियन

प्र.९८. महाराष्ट्राच्या अमरावती या प्रशासकीय विभागात समावेश नसलेला जिल्हा कोणता?

(१) बुलढाणा (२) वर्धा (३) यवतमाळ (४) अकोला

प्र.९९. भारतातील सर्वात मोठा पक्षी खालील पर्यायांपैकी कोणता?

(१) माळढोक (२) मोर (३) शहामृग (४) सारस

प्रश्नपत्रिका संग्रह – ३२ (लेखी परीक्षा उत्तरसूची) रत्नागिरी

१ (४)	२ (४)	३ (३)	४ (१)	५ (२)	६ (१)	७ (३)	८ (२)	९ (१)	१० (२)
११ (३)	१२ (२)	१३ (३)	१४ (२)	१५ (४)	१६ (३)	१७ (३)	१८ (२)	१९ (२)	२० (१)
२१ (३)	२२ (४)	२३ (२)	२४ (१)	२५ (४)	२६ (१)	२७ (३)	२८ (१)	२९ (३)	३० (२)
३१ (३)	३२ (४)	३३ (१)	३४ (३)	३५ (४)	३६ (२)	३७ (४)	३८ (१)	३९ (२)	४० (४)
४१ (१)	४२ (४)	४३ (३)	४४ (१)	४५ (४)	४६ (४)	४७ (३)	४८ (१)	४९ (३)	५० (१)
५१ (२)	५२ (४)	५३ (३)	५४ (४)	५५ (२)	५६ (३)	५७ (३)	५८ (४)	५९ (१)	६० (२)
६१ (४)	६२ (१)	६३ (४)	६४ (१)	६५ (४)	६६ (३)	६७ (२)	६८ (१)	६९ (२)	७० (४)
७१ (३)	७२ (२)	७३ (१)	७४ (१)	७५ (४)	७६ (२)	७७ (१)	७८ (४)	७९ (३)	८० (२)
८१ (४)	८२ (४)	८३ (१)	८४ (२)	८५ (२)	८६ (१)	८७ (४)	८८ (४)	८९ (२)	९० (३)
९१ (२)	९२ (२)	९३ (४)	९४ (३)	९५ (२)	९६ (३)	९७ (१)	९८ (२)	९९ (४)	